

A stylized, colorful illustration of a village nestled in a valley. A winding river flows through the center, with a water tap and pipes in the foreground. In the background, there are rolling hills and a factory with smokestacks. The sky is a mix of orange and blue waves.

Planprogram

Hovedplan for vann og avløp

2026 - 2036

Forsidebilde: KI-generert v/Tom Løvlien

Innhold

1	Innledning	2
1.1	Bakgrunn	2
1.2	Om planprogrammet	3
1.3	Planarbeidets formål	3
1.4	Rammebetingelser – tidligere planer	4
1.5	Lov	4
2	Planprosess og medvirkning	5
2.1	Medvirkning	5
3	Utredningsbehov	6
4	Planperiode	6
5	Forholdet til konsekvensutredning	7
6	Ferdig kommunedelplan	7
7	Fremdriftsplan	7

1 Innledning

1.1 Bakgrunn

Åmot kommune har ikke en oppdatert hovedplan for vann og avløp. Det er ønskelig å etablere en kommunedelplan som skal være kommunens overordnede plan for alt som omfatter vannforsyning og avløpshåndtering, tilpasset kommunens styringsverktøy Framsikt.

Politisk forankring av prosess og plan er vesentlig for å sikre gjennomføring av vedtatte tiltak, og det anbefales derfor at planen utarbeides som en kommunedelplan.

1.2 Om planprogrammet

Åmot kommune skal utarbeide en hovedplan for vann og avløp. Hovedplanen skal ha status som tematisk kommunedelplan i henhold til plan- og bygningsloven.

Tabellen i pkt. 7 viser utkast til fremdrift, det kan underveis være behov for å gjøre tilpasninger.

1.3 Planarbeidets formål

Kommunedelplanen skal være et politisk styrende dokument for vann- og avløpssektoren i Åmot kommune, og har som formål å skape en forståelse for utfordringer og muligheter innenfor sektoren. Den skal videre danne grunnlag for nødvendige beslutninger innenfor sektoren, og være retningsgivende ved rullering av kommuneplan, budsjettarbeid og økonomiplan. Dokumentet vil gi konkrete prosjekt- og tiltaksforslag som skal gjennomføres innen tidshorisonten som angis, i tillegg til å beskrive mer langsiktige planer og målsetninger.

Overordnet mål for vannforsyningen i Åmot kommune er at alle som er tilkoblet kommunal vannforsyning skal ha tilgang til nok vann, og at dette har en kvalitet som tilfredsstiller drikkevannsforskriftens krav. Videre er det kritisk for forsyningssikkerheten at lekkasjeprosenten går ned.

Overordnet mål for avløpshåndtering er å sikre et velfungerende avløpssystem slik at det ikke oppstår skadelige oversvømmelser, lokal forurensning eller andre miljøulemper. Videre er det et mål at avløpssystemene tilpasses fremtidens klima, og at spillvann og avløpsvann i form av regnvann og annet overvann ikke medfører miljøulemper eller andre skader.

Handlingsplan og tiltak bidra til oppfølging av EUs vanndirektiv, og på sikt klimanøytralitet i sektoren.

Generelle formål:

- Forankre planarbeidet blant kommunens politikere, innbyggere og næringsdrivende
- Sikre at hensynet til miljø, ressurser og samfunn blir hensyntatt i arbeidet
- Kartlegge status for vann- og avløpssektoren i kommunen

1.4 Rammebetingelser – tidligere planer

Kommunal vannforsyning og avløpshåndtering skal innfri krav i overordnet regelverk, herunder drikkevannsforskriften, vannforskriften (vannmiljø) og forurensningsloven/forskriften.

Åmot kommune har i dag en Hovedplan for vann og avløp for perioden 2014-2020. Det er usikkert om denne planen kun er et administrativt styringsdokument, eller om den ble politisk forankret. Med bakgrunn i dette, og at den uansett er moden for revidering, er det hensiktsmessig å etablere en ny hovedplan/kommunedelplan.

Hovedplan for vann og avløp 2014-2020 inneholder betydelige mengder relevant informasjon, og vil ligge til grunn for arbeidet med ny hovedplan/kommunedelplan.

1.5 Lov

Aktiviteten innenfor tjenesteområde vann- og avløp reguleres gjennom en rekke lover og forskrifter. Lover og forskrifter som i særlig grad påvirker kommunens prioriteringer er:

Lover	Forskrifter
• Plan- og bygningsloven • Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg • Forurensningsloven • Lov om folkehelsearbeid • Matloven • Sivilbeskyttelsesloven • Helseberedskapsloven • Vannressursloven • Havne- og farvannsloven • Arbeidsmiljøloven • Lov om offentlige anskaffelser	• Byggteknisk forskrift (TEK 17) • Drikkevannsforskriften • Forurensningsforskriften • Forskrift om miljørettet helsevern • Forskrift om organisk gjødsel • Internkontrollforskriften om næringsmidler • Forskrift om kommunal beredskapsplikt • Forskrift om krav til beredskapsplanlegging og beredskapsarbeid • Damsikkerhetsforskriften • Vannforskriften • Internkontrollforskriften • Forskrift om offentlige anskaffelser

2 Planprosess og medvirkning

Kommunestyret har overordnet ansvar for alt kommuneplanarbeid. Det administrative ansvaret ligger hos sektorleder Samfunnsutvikling. Kommunal drift innehar prosjektlederrollen, mens planen utarbeides av en ekstern konsulent på vegne av Åmot kommune.

For å sikre god kvalitet på arbeidet vil det bli nedsatt en arbeidsgruppe med representanter fra Kommunal drift sammen med valgt konsulent. Ved behov vil det kunne nedsettes ulike referansegrupper (ressurspersoner).

Kommunens planarbeid følger prosedyrekravene i plan- og bygningsloven. Dette innebærer at planoppstart skal offentlig kunngjøres, og at offentlig organer og andre interessenter varles spesielt. Kunngjøring og varsling skal kort beskrive formål og viktige problemstillinger for planarbeidet. Planprogrammet sendes ut på offentlig ettersyn, med en frist for uttalelse på minst 6 uker.

Planprogrammet skal fastsettes av kommunestyret.

Planprosess:

1. Utkast til planprogram
2. Kunngjøring av oppstart og høring av forslag til planprogram
3. Vedtak av planprogram
4. Utarbeidelse av forslag til kommunedelplan
5. 1.gangs politisk behandling av kommunedelplan
6. Høring av forslag til og offentlig ettersyn av kommunedelplan
7. 2.gangs politisk behandling av kommunedelplan
8. Endelig vedtak av kommunedelplan i kommunestyret
9. Kunngjøring av planen

2.1 Medvirkning

Alle som fremmer planer etter plan—og bygningsloven har ansvar for at berørte og andre interesserte får mulighet til å medvirke i utformingen av planer, jf. regjeringen.no.

I et demokratiperspektiv er det viktig at alle interesser høres, medvirkning kan bidra med viktig kunnskap, fremme kreativitet i planleggingen og dermed gjøre planene bedre.

Videre kan medvirkning bidra til å skape nødvendig forståelse for ulike synspunkter og interesser, og gjennom dette redusere et eventuelt konfliktnivå. En godt gjennomført medvirkningsprosess vil kunne bidra til større forankring og oppslutning om planen.

Arenaer for medvirkning:

- Forslag til planprogram – offentlig høring hvor det gis mulighet for innspill til både planprogrammet og planarbeidet generelt. Vedtak av planprogram blir gjort etter at innkomne merknader er behandlet.
- Kommunedelplan – dokumentet legges ut på høring og offentlig gjennomsyn, med mulighet for innspill og kommentarer før endelig vedtak av planen.
- Prosjektmøter i arbeidsgruppe og eventuelle ressursgrupper. Statusoppdatering, aktuelle temaer og utfordringer er gjenstand for dialog.

3 Utredningsbehov

Viktige forhold som ønskes utredet i planprosessen:

1. Kartlegging og beskrivelse av den generelle tilstanden for eksisterende ledningsnett og tekniske installasjoner.
2. Kartlegging av behovet for fornyelse av eksisterende ledningsnett, pumpestasjoner, høydebasseng mm.
3. Kartlegging av behovet for nye ledningsnett, høydebasseng, pumpestasjoner, mm.
4. Kartlegging av behovet for fornyelse av eksisterende vannbehandlingsanlegg og avløpsanlegg.
5. Kartlegging av overvannsproblemer og klimatilpasninger.
6. Vurdering av vannmiljøtilstanden for vannforekomstene i Åmot kommune
7. Kartlegging av private vannforsyningssystemer, unntatt enkeltvannforsyninger.
8. Kartlegging av kapasitet på eksisterende ledningsnett.
9. Kartlegging av brannvannsdekning.
10. Gjennomgang av eksisterende rutiner og beredskapsordninger som skal sikre tilfredsstillende drift ved uønskede hendelser.
11. Kartlegging av status for private avløpsanlegg i kommunen.
12. Kartlegging av slambehandling.

4 Planperiode

Kommunedelplanen utarbeides for perioden 2026-2036. Langsiktige løsninger for vannforsyning og avløpshåndtering legges til grunn, med investeringsplan og handlingsplan som omfatter tiltak på både kort og lang sikt.

5 Forholdet til konsekvensutredning

Planen i seg selv utløser ikke krav om konsekvensutredning etter forskrift om konsekvensutredning §2, 3 og 4. Det anses derfor ikke å være behov for konsekvensutredning etter plan- og bygningsloven i forbindelse med kommunedelplanen.

6 Ferdig kommunedelplan

Ferdig kommunedelplan skal omfatte følgende:

- Situasjon og tilstandsbeskrivelse
- Rammebetingelser
- Utfordringer
- Målsettinger
- Plan for investeringer og tiltak med tilhørende kostnadsestimat
- Handlingsplan for perioden
- Kostnadsutvikling (gebyrer)

Ferdig kommunedelplan vil være tilpasset Framsikt, som vil sikre bedre mulighet for målstyring og gjøre det enklere å orientere seg i dokumentet.

7 Fremdriftsplan

Beskrivelse		Periode
Planprogram		
1.	Utarbeidelse av planprogram	Mai 2025
2.	Behandling av planprogram i formannskap og kommunestyret	Juni 2025
3.	Varsel om oppstart med høring av planprogram (6 uker)	Juni – august 2025
4.	Behandling av innkomne merknader og innspill, godkjenning i formannskapet	August – september 2025
5.	Fastsetting av planprogram i kommunestyret	September 2025

Planarbeid

1.	Oppstart og innledende arbeider: - Avklaring av innhold, omfang og metodikk - Innsamling og systematisering av data - Identifisering av hovedproblemstillinger - Gjennomgang av aktuelle løsninger, vurdering av områder med ytterligere utredningsbehov - Oppstilling av aktuelle tiltak	September 2025 – april 2026
2.	Vurdering av valg og løsninger - Diskusjoner og avklaringer om løsninger i arbeidsgruppen - Eventuelle delutredninger for evt. temaer som krever det - Tekniske og økonomiske vurderinger	September 2025 – april 2026
3.	Konklusjoner og saksbehandling	Mai – juni 2026
4.	Planforslag – 1.gangs politisk behandling	Juni 2026
5.	Planforslag – høring og offentlig gjennomsyn	Juli – august 2026
6.	Justering før endelig politisk behandling	August – september 2026
7.	Planforslag – 2.gangs politisk behandling	Oktober 2026
8.	Kunngjøring av plan	November 2026